

stoken; zinspreuken, heidensche en christelijke allegorieën zijn ten allen tijde, door den naieven kunstenaar, in zijn werk toegepast. Elk volk heeft zijn eigen beeldschrift, waarin het zijn voorstellingen van het goddelijke en bovennatuurlijke heeft weergegeven. De paardekop, het heilig teeken van Odin, is een embleem, dat wij veelvuldig in de Noorsche volkskunst aantreffen. De vervaarlijke „goia”, de massive armbalk, waaraan de ketel hangt in het oude rookhuis, draagt een paardekop, in gesneden beeldversiering; en wij vinden paardekoppen, gestyleerd op verschillende wijzen, aan den geveltop van de vreedzame, Saksische woonsteden, zoo-wel als aan den voorstevan der Vikingenjachten; de handvatten van de Zweedsche tobbetjes en de ooren van het houten drinkgerei, de zadelkrukken van Helsingland, de kandelaars en bordenrekken, sieren ze (afb. II). Lang nadat het christelijk geloof de afgoderij heeft overwonnen, blijft haar al oud-gewijde beeld-

spraak in taal en vormen terugkeeren en haar symbool naast het christelijke toegepast. De kabalistische „druïdenvoet”, een zespuntige ster van driehoeken, de donderbaard, als talisman tegen onweer (dikwijls door een echte bezem voorgesteld, bij het huis in den grond geplant, meestal in figuur, in den muur gemetseld), het hakenkruis, de hemellichamen, voorwerpen van heidensche aanbidding (afb. III), gaan eendrachtelijk samen met de zacht zediger symbolen van het christelijk godsdienstwezen: het kruis, het hart, uitgezaagd in de ruggen van boerenstoelen, de pelikaan, in afwisseling met

den paardekop, gesneden aan den Saksischen topgevel, de volle korenaar, die initialen van den Christus-naam en der drie Oostersche koningen. Ook profane motieven kwamen den beelden-voorraad nog vergrooten, waaruit men onbevangen putte bij de versiering. Het hout wordt in Skandinavië met zijn weelderigen bosch-groei, ook bij het kunstambacht, hoofdzakelijk verwerkt. Het houten vaatwerk, de drinkschalen, tobben, nappen, lepels, rijk versierd met gevuld, veelkleurig lijnenspel, maakt wel voornamelijk een roem van Noorwegen uit. waar ook, in een verhevener stijl-orde, het kerkmeubel, tot een uitbundigen luister werd opgevoerd. Het Zweedsche snijwerk onderscheidt zich door éénvoudiger karakter.

Dan allermeest voorziet het weefgetouw in de aankleding van het Skandinavische interieur. De weefkunst moet al heel ver terug, in het Noorden beoefend zijn. Kleurige stoffen, met illustreerend ornament, sieren het Noorsche huis, sinds de vroegste

overlevering. In het opgedolven houten graf van een Noorsche koningin, gestorven omstreeks 950, blijkt uit overblijfsels van wolweefsel, de gewoonte, om de graf-tomben van voorname dooden, met tapijt kostbaar uit te rusten. Men houdt het er voor, dat de techniek van het handweven door Noormannen in Normandië is gebracht, waar ze in de 13de eeuw al een hoogen bloei bereikte. In het Noorsche ridderlied zit de koning aan een breeden disch; in de feestzaal treft men banken aan, met kussens bedekt, in de taal der romance „peluwen” geheeten. In ouder barbaarschen

AFB. II. DE PAARDEKOP ALS SIERVORM.